

IVAN (JUAN) VUČETIĆ
IZUMITELJ DAKTILOSKOPIJE

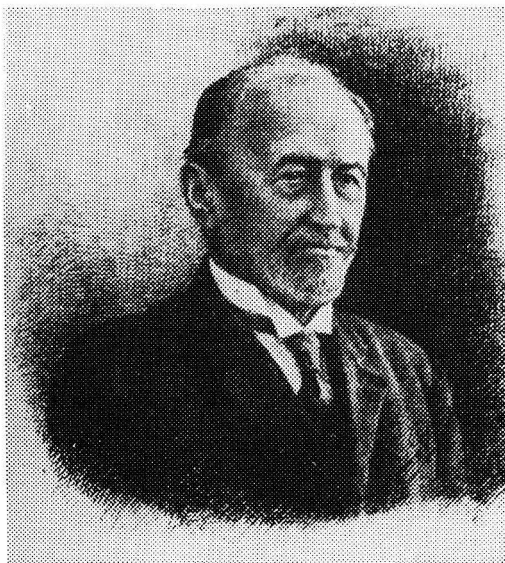
G j i n o N o v a k

Dana 20. srpnja 1858, nešto više od pred 110 godina, pod jednim skromnim krovom na hvarskoj obali rodio se taj naš veliki sin od roditelja Viktora i majke Vice, rođ. Kovačević. Nakon završene pučke škole zajedno sa svojom mlađom braćom Jakovom i Martinom pomaže u radu svome ocu bačvaru i uči taj zanat, no pri tome je stalno zamišljen kao da nešto snuje, kao da za nečim neizvjesnim teži. Otac primjećuje njegov nemir i osobitu nadarenost, pak ga, ne žaleći žrtve ,povjerava Bonagracia N. Maroeviću u Hvaru, čovjeku široke erudicije i progresivnih pogleda, radi klasične naobrazbe' (sl. 1).

Kao mnogi drugi Hvarani uči muziku i svira u hvarskoj glazbi. Odsluživši vojni rok u mornarici, vraća se kući, ali tu više ne nalazi pravog mira i jednog dana 1884. god. ostavlja svoj Hvar i bježi u svijet. To je bilo u doba kad su mnogi otočani koncem XIX stoljeća radi slabih ekonomskih prilika ostavljali svoja ognjišta i selili u zemlje Latinske Amerike. Ostavljajući u takovim prilikama svoj rodni kraj, Vučetić ne seli sâm, njega prate na putu sve one lijepe uspomene iz mladosti, uspomene na ribarenje, jedrenje i plivanje, pa miris borova i ruzmarina, slike prostranih zelenih vinograda, čar Jadrana, sjetne dalmatinske pjesme i dah velike kulturne baštine rodnog kraja. S njime se teško rastaje, ali potkrijepljen pouzdanjem, nadom i čvrstom voljom hrli u nepoznato, da bi tamo stvorio bolje uvjete za život i ne znajući da bi jednog dana mogao dati svojim djelom neprocjenjivi prilog dobroti čovječanstva, a ujedno kao i mnogi naši poznati i nepoznati iseljenici, kulturnom razvoju nove, izabrane domovine.

Tako stiže u Argentinu, ali stalnog zaposlenja nema; uči, razmišlja i pravi planove. Pomoć mu pružaju neki iseljenici, među kojima i obitelj Boglić iz Hvara. Nakon 4 godine, naime 15. XI 1888. uspijeva dobiti službu kod Centralnog odjeljenja policije u

La Plati sa malom mjesečnom platom. U tim novim prilikama njegove umne sposobnosti, dosad prikrivene i zatomljene, počeše se oslobađati i ispoljavati. Zato mu je 1891. bila povjerena viša dužnost, organizacija službe za identifikaciju osoba prema antropometriji Alfonsa Bertillone (mjerjenje pojedinih djelova čovječjeg tijela). Bila je to prekretnica u njegovom životu. Čitajući jednog dana članak H. de Varignyna o prvim proučavanjima engleskog antropologa i filozofa Francisca Galtona (1822—1911) u »Revue scientifique«, Pariz, od 2. V 1891. pod naslovom »Les empreintes digitales

Sl. 1. Ivan (Juan) Vučetić

d'apres Galton«²⁾, dođe do ideje da bi se jednom sistematizacijom sastava papilarnih linija na prstima ruku i njenom praktičnom primjenom moglo postići identificiranje osoba. Predano, bez predača prione radu i pobjeđuje, uspijeva iste godine stvoriti svoj jednostavni, jasni, pouzdani i praktični sistem za klasifikaciju, podijelivši impresije papilarnih linija u četiri osnovne grupe, epohalno djelo revolucionarnog značaja, s kojim se Vučetić dovine do učenjaka svjetskog glasa, proslavivši tako svoju rodnu grudu i adoptivnu domovinu Argentinu. Sistem naziva »Icnofalangometria«, ali 1894. na nagovor doktora Francisca Latzine mijenja ime

u »Dactiloscopia«, a deset godina kasnije Lacassagne, profesor na lionskom sveučilištu naziva Vučetićeve sistem »Vucheticisme« (Vučeticizam).

Na svoj trošak, skoro bez ičije pomoći Vučetić uređuje svoj laboratorij, pravi aparate za uzimanje i snimanje otisaka prstiju i sastavlja daktilarni karton sa deset daktilograma s ličnim opisom. Uredivši tako svoju službu, obilazi zatvore, tamo uzima otiske i pravi pokuse postižući pozitivne rezultate.

Ispravnost i efikasnost svog sistema dokazao je Vučetić najbolje i najeklatantnije kod slučaja Francisce Rojas 1892. god. Ova mlada udovica je u svojoj potleušici na grozan način umorila dvoje svoje nejake djece i okrivila za taj grozan zločin svog ljubavnika Valagueza. Ovaj je naravski u štrazbi, jer nevin, u početku nijekao, ali je kasnije mučen i slomljen bio primoran da prizna nepočinjeni zločin.

No, kasnije je Vučetiću, došavši na mjesto zločina, brižnim traženjem ipak uspjelo pronaći krvavi otisak palca na okviru od vrata i uporedivši ga sa otiskom palca Francisce Rojas i nekih drugih osoba na svoje zaprepaštenje ustanovio da je ubojica sama majka. Umorila je svoju djecu da bi se mogla slobodno udati za svog ljubavnika Nuneza. Taj slučaj je pobudio izvanrednu pažnju, a ime Vučetić proču se na daleko. Daktiloskopija vremenom potiskuje antropometrijski sistem i sve druge načine za identifikaciju kao nesigurne i manjkave, a nakon što je Vučević 24. XII 1896. završio organizaciju ovog daktiloskopskog sistema, ona triumfira u svijetu.

Vučetićeve ugled je tako sve više rastao osvajajući kulturno-naučne krugove i izvan Argentine. Mnogi učenjaci svjetskog glasa odaše priznanje Vučetiću ističući eminentnu važnost i vrijednost njegovog revolucionarnog pronalaska. Tako u Latinskoj Americi: Ladislavo Thot, Luis Reyona Almandos, Leonida Avendano, V. Mercantes, Alfredo L. Palacio, Octavio Gonzales, Antonio Hertero i drugi, a izvan tih granica Enrico Ferri, Cesare Lombroso, Lacassagne, Hans Gross, Alfredo Niceforo, Max Nordau, Locard, Icard, Yvert, Viotti, Haindl, Seling, Stockis, Gasti itd. Sa mnogima od njih održavao je naučne veze.

U toku godina prisustvuje Vučetić u svojstvu vladinog delegata raznim naučnim kongresima. Na njima učestvuje u diskusiji, iznaša prednosti i koristi i tumači tehniku svog sistema, a svugdje uporno propagira potrebu jedne internacionalne konvencije o identifikaciji (današnji Interpol). Postaje ujedno i počasnim članom raznih naučnih institucija, a 1915. dodijeljena mu je titula počasnog profesora na Institutu sudske medicine Sveučilišta u Madridu, dok iste godine na izložbi u San Franciscu osvaja zlatnu medalju.

Od Vučetićeve sistema nastale su razne metode, ali se originalnim sistemima smatraju po redu Vučetićeve 1891 i 1896, Henryjev 1897. i Pottecherov 1902.

Vučetić je u svom teškom i nesebičnom radu stekao i protivnike. Između ovih je dr Ernesto Quesada 1909. zaniijekao primat i originalnost njegovog otkrića, pripisujući ga Englezu Eduardu Henry-u odnosno Galtonu. U obranu Vučetića ustaju njegovi najbolji i najtjesniji prijatelji i štovatelji i baš povodom napada Ernesta Quesada, 1912. god. Dr. Luis Reyna Almandos piše opsežnu studiju »Origen e influencia juridico-social del Sistema Dactiloscopico Argentino«. U tom djelu pisac jasnim argumentima, činjenicama, komparacijom i drugim grafičkim i autentičnim dokazima utvrđuje da se teza doktora Quesada osniva na sofizmu i da je Vučetićeve argentinski sistem najstariji od svijetu, jer je izumljen i praktički primijenjen 1891. god. a Henryev 1897. (u Indiji) 6 godina kasnije.

Vučetić je doživio i poruge, omalovažavanje i poniženje, ali sve to i sve kritike i neopravdane napade, i ako potišten, hrabro odbija i brani ispravnost, korisnost i primat svog sistema. U svojoj raspravi »Mi actuacion dactiloscopica« (»Moja daktiloskopska aktivnost«) januara 1906. godine, Vučetić nabraja koristi koje je dotada dala daktiloskopija pored onih u istrazi za otkrivanje zločinca, te i one koje može još da daje, pak između ostalog govori ovako: »Sve ove inicijative i primjene, plod mnogih odricanja i neprospavanih noći, koje danas dokazuju moja tada smjela tvrđenja da će daktiloskopija dati stvarne koristi, ni jedna zemlja ne može osporiti, one u cijelosti pripadaju Republici Argentini, koja će ih pokazivati sa zakonitom zadovoljstvom pored ostalih naprednih postignuća, prilikom stogodišnjice svoje slavne nezavisnosti, a kojeg će dana i Argentinska daktiloskopija slaviti 25. godišnjicu svoje prve primjene.

To je moj skromni lični prilog tom značajnom datumu; ostali će moći dati svoje, a ako ih ne bude dosta, ili ako mnoge moje inicijative nijesu ostvarene, krivnja nije moja, jer osim što nijesam saslušan, oko mene je posijano trnje, da bi omelo napredak primjene moga sistema: neukrotivo ogovaranje, čedo licemjerne klevete, širilo je sumnje o meni i o mojem radu, ne uštedivši mi ni porugu ni uvreda; od svega toga sam se morao braniti i braniti ono što danas čini element međunarodne zajednice i lične slobode i što je, kako rekoh, u isto vrijeme podstrek za poštena čovjeka, a kočnica za zločinca. Nastaviti ću, i pored svih neprilika i mezgoda svoj pothvat, koji sam sebi postavio za dužnost, odbijajući, kad to bude trebalo, svaki podmukli napad, i misleći sa Senekom: »Recte facti, fecisse merces est« (Nagrada za dobro djelo je da smo ga učinili«) sjetiti ću se savjeta florentinskog pjesnika Božanstvene komedije: »Non ti curar di lor' ma guarda o passa«.

Vučetić ostaje dosljedan i uporan, i čvrsto uvjeren da je daktiloskopija eminentan faktor za identifikaciju i da ona nosi velike koristi čovječanstvu, odluči da izide iz svog kabineta, iz sredine u kojoj je ona nikla i da proputuje svijetom u cilju propagande

i dokazivanja ispravnosti svog gledišta. Dana 14. XII 1912. u svojoj 54. godini otputuje iz La Plata. Na svom napornom naučnom putu, u mnogim gradovima Sjeverne Amerike, Dalekog Istoka, Afrike i Europe, drži predavanja, referate o daktiloskopiji (u Pekingu organizira službu identifikacije daktiloskopijom), a sredinom januara 1913. nakon 29 godina izbjivanja vraća se u svoje rodno mjesto, u svoj Hvar. Ovdje je, u kući u Burgu, gdje se je obitelj kratko po njegovom rođenju bila preselila, ponovno zagrlilo svoju majku, brata Jakova, (brat Martin se je tada nalazio u Argentini), sestre Luciju i Niku i ostalu rodbinu. U Hvaru se za vrijeme svog kratkog boravka sastaje sa svojim starijim prijateljima i znancima i sa djetinjanskim veseljem evocira svoju davnu prošlost i nastoji da u tako tihom ambijentu nađe svoj mir i da bar momentalno izbriše iz svoje svijesti sve ono neugodno što je u svom teškom i za čovječanstvo korisnom radu, daleko van svog rodnog kraja, nezalušteno osjetio i doživio. Svojim prijateljima, ustanovama i nadležstvima poklanja tada svoje djelo »Dactiloscopia comparada« (Uporedna daktiloskopija) i već pomenutu studiju Luisa Reyna Almandosa kao i druge brošure sa posvetom. Tako, knjiga poklonjena Općini Hvar 14. I 1913. nosi ovu posvetu: »Sa dužnim poštovanjem općini moje ljubljene domovine«. Ovo je dokaz da prvu svoju domovinu nikad zaboravio nije. Sa svojim rodnim krajem je sve do svoje smrti vjerno održavao tijesne patriotske veze.

Uoči odlaska gradska glazba »Hektorovići« priredila mu je pred kućom koncert. Uz izmjenjene zdravice večer je tekla u lijepom raspoloženju. Na koncu je glazba odsvirala koračnicu »otadžbina« koju je po riječima Vučetićeovog nećaka Tončića Vučetića sâm Ivan bio svojevremeno komponirao i koračnicu »Hej Slave-ni«, na njegovu izričitu želju. Te večeri mu je poklonjen program koncerta na bijeloj svili sa slikom stare hvarske obale »Fabrika« sa borovom šumicom. Pri samom odlasku sjatilo se je na obali brojno građanstvo, predstavnici mjesnih vlasti i klera. Ispraćaj je bio srdačan. Vučetić je obećao svojim mještanima da će se skoro opet vratiti, ali nažalost to se nije obistinilo, jer je smrt htjela drukčije. Poklici praćeni mahanjem i svirkom dviju glazbi bili su zadnji pozdrav Hvara svome zaslužnom sinu.

1915. god. dodijeljena je Vučetiću mirovina od 300 pesosa godišnje u vidu pripomoći.

Vučetić je bio veoma skroman, čestit, ljubazan, ali dinamične volje. Bio je izvrstan govornik, jasan i logičan. Uvijek se je borio za socijalnu pravdu i istinu. Njegova pojava svugdje je budila pažnju i interes.

Iz braka sa Marijom Cristinom Flores rodili su se sin Ivan, advokat i dvije kćeri, Maria Dovara i Maria Cristina, udovice, žive u La Plati. U samom Hvaru žive njegovi nećaci: Tončić Vučetić, službenik Općine, i majstor Jakov Vučetić, mehaničar³⁾, a u Splitu nećakinje Vinka Silkirić ž. Jakova, Vinka Blažević ž. Jura i Marija Marinov ž. Martina. Postoji još brojna daljnja rodbina.

Vučetić je napisao mnoge naučne radove, rasprave, referate, teze iz oblasti daktiloskopije, između kojih je najglasovitije njegovo djelo »Uvodna daktiloskopija«. Knjigu je izdao kao direktor ureda za identifikaciju u La Plati 1904. izričito za drugi latinsko-američki Kongres liječnika u Buenos Airesu 3—10 aprila te godine i posvetio ju je svom učitelju F. Galtonu.⁴⁾

U svim Vučetićevim naučnim radovima ističu se njegov plodni i bistri talent, bogata naobrazba, stilska i sadržajna dotjeranost i zrelost.

I ako je Vučetić, kako smo već vidili, doživio mnoge uvrede i razočaranja ipak ostaje čvrst, ustrajan i širokogrudan. Svoj, teškom mukom, osobitim marom i ljubavlju stvoreni muzej, 16. VI 1923. poklanja Fakultetu pravnih i socijalnih nauka naučnog sveučilišta u La Plati. Od tog dana muzej nosi ime »Vučetić«. Pri svečanoj predaji muzeja 11. X 1924. u prisustvu talijanskog profesora, doktora Mariana L. Patriza i dekata tog fakulteta Alfreda L. Palacios Vučetić drži značajni prigodni govor⁵⁾, koji svršava ovako: »Gospodine Dekane, Vama kao predstavniku Fakulteta predajem u ruke zbirku dokumenata, koji sačinjavaju moj muzej, od kojih su me neki pratili duž cijelog mog puta u borbi za stvaranje i širenje sistema, koji sam 1901. god. nazvao »univerzalnim jezikom«, kao i drugi koje sam dobio u raznim zemljama Evrope, Afrike, Sjeverne Amerike i Dalekog Istoka. Njihova materijalna vrijednost je vrlo mala, ali moralna vrijednost, koju oni predstavljaju mislim da je dostojna pažnje, naročito zbog činjenice da pored svog naučnog značaja sadrže također i pouku za mlade studente, čijoj lbriži ih predajem. Ovaj muzej pokazati će studentima nijemom elokvencijom, što može da polučii istrajna volja, nadahnuta ciljem opće dobrobiti, i kako jedna nova ideja, ma koliko izgledala ona u početku skromna i nejasna, na kraju pobjeđuje, rušeći sve zapreke i leti iznad zemlje neumornim krilima. Također će dokazati da je sistem daktiloskopske identifikacije, jedino aksiomatsko sredstvo identiteta danas rasprostranjeno po cijelom svijetu, nastao u skromnom uredu za antropometriju i otiske prstiju koji sam osnovao 1. septembra 1891, i najzad, podsjetiti će mlade, da je jedan argentinski napor u nečemu doprinio progresu čovječanstva, služeći mu kao podstrek i poziv na ostvarenje budućih otkrića, još većih i još značajnijih, rekao sam.« Vučetić je iste godine postavljen za direktora ove tako važne i jedinstvene institucije u svijetu. U muzeju se nalaze mnogobrojna djela iz pravnih nauka sudske medicine, kriminologije, kriminalistike itd., kao i cijela bogata korespondencija mnogih učenjaka i ostalih koji su sa velikim zanimanjem pratili njegov rad i uspjehe. Obilni daktiloskopski materijal, njegove studije i djela, kao i naučna djela mnogih drugih, koji su na ovaj ili onaj način s njime surađivali u propagiranju njegovog sistema tu se nalaze brižno pohranjene.

U muzeju je fakultet kasnije osnovao laboratorij za identifikaciju i seminar za daktiloskopiju sa određenim programom, a 1927. god. muzej je počeo izdavati svoj mjesečnik.

Iscrpljen od napornog rada i bolesti, Vučetić se svršetkom prosinca 1924. povlači u grad Dolores, a malo kasnije 25. I 1925. umre u 67. godini života. Sahranjen je u obiteljskoj grobnici Flores. Dana 1. IX 1941. preneseni su njegovi posmrtni ostaci u Panteon u La Plati. Taj datum označuje pedesetogodišnjicu stvaranja daktiloskopije i njene praktične primjene.

Cijela svjetska štampa zabilježila je sa dubokim žaljenjem još prerani nestanak ovog veoma zaslužnog čovjeka.

Iseljenički list »Jadran« br. 257 iz 1925. god. donio je ovo: »Ovaj veliki sin naše Dalmacije koji je sebe i svoj rad podičio pred cijelim naobraženim svijetom, i o kojemu je »Jadran« u nekoliko navrata pisao, umro je na 25. januara ove godine u varoši Dolores. Sve su ovdajšnje novine donijele vrlo ljubaznih i toplo pisanih članaka o ovom naučenjaku, čija se puna zasluga tek danas počinje da po pravici uvažava, te dok nam je miko zabilježiti ovo harno pisanje, čudno nam je, da nije gotovo nijedna od novina pisala, da se je pokojnik rodio i odgojio u našem pitomom Hvaru, jer od toga niti bi se smanjila pokojnikova slava, niti slava njegove adaptivne domovine Argentine«.

A. Luis Reyna Almandos u članku »Socijalna važnost Vučetićeve djela« govori ovako: »Daktiloskopija je dakle jedna od najkortisnijih i najefikasnijih tekovina našeg doba... A ovaj neosporni napredak naše zemlje s kojim se ona nalazi na čelu u svijetu, djelo je Vučetića, koje je on stvorio o svom trošku bez ičije pomoći, bez ikakve nagrade ili naknade ma kakve vrsti, dobijajući kao zahvalnost za svoj trud kritike, napade čak i klevete, a na kraju svog života usamljenost, siromaštvo i napuštenost — dobio je kao milostinju mirovinu od 300 pesosa koju mu je dodijelio narodni Kongres za vrijeme od 10 godina — i uništenje njegovog važnog djela »Registar za identifikaciju«, što je zagorčilo posljednje dane njegovog plodnog života. Pa čak kad se je nalazio na samrtnoj postelji, oboren svirepom bolešću, našao se je u policiji Buenos Airesa čovjek koji mu je osporavao državljanstvo, njemu koje je tako velikodušno i uspješno doprinio razvitku i napretku zemlje, a nije ni tražio niti dobio naknadu dostojnu njegovog djela, i koji je promalaskom u naučnoj oblasti proslavio ime svoje usvojene i voljene otadžbine.

Čak i oko njegova imena i njegove uspomene mramori zloba, ali njegovo djelo je već doživjelo potpuni trijumf. U budućnosti će u potpunosti biti zadovoljen zahtjev pune zahvalnosti koju zaslužuje njegovo djelo, tako potpuno, opće i efikasno i koje je tako nepravedno bilo zapostavljeno. Kao i svim novatorima, njegovo doba mu nije bilo naklonjeno, ali zato mu pripada budućnost«.

Argentina, Vučetićeva adoptirana domovina odužila se je svoje velikanu nizom naučnih publikacija i predavanja o njegovoj

ličnosti i njegovom stvaralštvu i raznim drugim manifestacijama. Spomenuti ćemo samo neke. Luis Reyna Almandos napisao je nekoliko knjiga i rasprava, od kojih su dvije ovdje već citirane. 1925. godine izašla je iz štampe u La Plati knjiga Alfreda L. Palaciososa »Consagracion univeristoria de Vucetich«, a 1926. u Buenos Airesu djelo A. Herrera »Observaciones y reflexiones sobre la vida y la obra de Vucetich«.

Spomenuti ćemo još da je na stogodišnjicu rođenja postavljeno Vučetićevo poprsje u zgradi policije u Rosario i da je 1962. g. Argentina izdala izvanrednu poš. marku od 2 pesosa sa Vučetićevim likom i velikim napisom »JUAN VUCETICH CREADOR DEL SISTEMA DACTILOSCOPICO ARGENTINO«.

Naprotiv o tom zaslužnom Hrvatu, Jugoslavenu kod nas je upadljivo vrlo malo pisano, a niti smo mu se dosad nikakvom značajnijom manifestacijom odužili.

U mjesečniku Pravničkog društva Zagreb br. 2/1913 odštampan je članak sudskog savjetnika Jakova Dulčića o Vučetiću, njegovom boravku u Hvaru i njegovoj daktiloskopiji. To je učinila i hvarska Općina u jednom broju »Smotre Dalmatinske« (Zadar, 1913). U knjizi »Kriminalna tehnika« Beograd, 1935, unesen je kratki prikaz Vučetićeovog sistema. O njemu je zadnjih godina pisano nekoliko članaka u dnevnoj štampi iz pera Nika Kadrije, Ivana Esiha, Zdravka Zlatara, Dušana Berića, Nika Dubokovića i drugih. I u nastavcima feljtona »Povijest velikih detektiva« Vjesnik 1966, »Rođenje detektiva« Večernji list, 1961, »Lovci zločina« Slobodna Dalmacija 1968. i »Najveći slučajevi u stoljeću detektiva« Globus, 1961. govori se o Vučetiću, o njegovim doživljajima i o daktiloskopiji. U ovoj štampi ima tu i tamo i netačnih podataka i sadržaj je više narativne prirode. No dr. Kičo Pasinović u svom članku »Ivan Vučetić, osnivač daktiloskopije« odštampanom u »Matica«, iseljeničkom kalendaru 1966. str. 83—89 detaljnije je i dokumentarnije ilustrirao našeg velikana i njegovo genijalno djelo.

Zanimljive su konstatacije Nika Kadrije i dr. Ivana Esiha, iznesene u svojim člancima, da o velikom broju slavnihi ljudi iz naših krajeva često najmanje znamo, nedovoljno cijenimo i ne populariziramo njihove zasluge i uspjehe i da ne bi bilo loše kad bi ne samo Hvarani nego i svi Jugoslaveni više znali o svom velikom sinu. U vezi s time poslužiti ću se na koncu riječima iz zadnjeg stava citiranog članka dra Pasinovića: »I naša zemlja prva domovina Vučetića, u kojoj se gaji kult rada, treba da se oduži velikom sinu, koji je u daljini smogao snage da se rezultatima vlastitog rada uvrsti među velikane svjetske nauke«.

Postavljanjem spomen-ploče od strane Centra za zaštitu kulturne baštine na rodnu kuću mi se sada skromno odužujemo Ivanu Vučetiću, ali time ne mora biti sve svršeno. Na mlađim pravnicima, i stručnjacima je da već jednom studiozno pristupe proučavanju Vučetićeovog života i njegovog stvaralačkog rada, ka-

ko bismo i mi što prije mogli imati jednu vjernu monografiju, njega dostojnu, jer napokon on je u prvom redu naš.

Centar za zaštitu kulturne baštine, Tonči Vučetić i biblioteka dr. J. Machiedo u Hvaru posjeduju izvjesnu argentinsku naučnu literaturu iz daktiloskopije, ali nažalost od svih Vučetićevih djela kod T. Vučetića se nalazi jedino »Uporedna daktiloskopija«. Vjerujemo, da nam »Muzej Vučetić« u La Plati, u kojemu su sva Vučetićeva djela, ne bi pri takovom korisnom radu uskratio svoju suradnju i pomoć, kad bi se to od njega zamolilo.

B I L J E Š K E

*) Povodom postavljanja spomen-ploče u ožjuku 1969. Vidi članak istog autora »Naš iseljenik, hvaranin Ivan Vučetić« u časopisu »Naše more« br. 2 Dubrovnik 1961, str. 71—74.

1) Maroević je stekao zasluge radi širenja »ilirskog jezika« i za unapređenje pučkog školstva na otoku. Vidi članak na drugom mjestu u ovom svesku.

2) Galton je služeći se proučavanjima i istraživanjima osobina papilarnih linija prstiju italijana Marcela Malpighi-a (1626—1694), čeha J. Purkině (1787—1868) i engleza Williama Herschela (1833—1917) postavio teoretske osnove te nauke, ali nije bio uspio da joj dade praktični karakter.

3) Nedavnom smrću majstora Viktora, također nečaka, izumro je bačvarski zanat u ovoj obitelji i u gradu Hvaru uopće. Sačuvan je alat kojim se naš Ivan služio i zaštićen je kao spomenik kulture.

4) Njegova ostala važnija djela na španjolskom jeziku su ova:

Uputstva za antropometrijski sistem, 1892.

Sistem ličnog opisa, Buenos Aires, 1895.

Predavanje o daktiloskopskom sistemu, 1901.

Razvoj daktiloskopije, teza na naučnom kongresu Latinske Amerike, Rio de Janeiro, 1905.

Južno-američki policijski kongres. Potreba i način pokretanja (u suradnji sa Albertom Cortina), 1905.

Primjena daktiloskopije u kriminalu, u »Rinacimiento« 1905.

Br. 3, avgust

Nedostaci antropometrijskog sistema (predavanje u »Ateneo de Montevideo«), 1906.

O potrebi osnivanja u svakoj državi centralnog ureda za identifikaciju, 1908.

Međunarodna konvencija o identifikaciji, 1910.

Argentinska daktiloskopija i njene međunarodne primjene. (Teza predložena Međunarodnom policijskom kongresu u Vašingtonu, u svojstvu delegata Vlade Provincije Buenos Aires-a, 1913).

Malpighi i Purkinje, prethodnici daktiloskopije, u časopisu »Revista de Policia de Buenos Aires« br. 499 i sljedeći, od aprila do septembra 1919.

Galton i njegova djela, u istom časopisu od broja 510 — septembra do 515 — decembra 1919.

Historijski pregled prve zvanične primjene otisaka prstiju (Icnofalangometria) i njeni rezultati, u istom časopisu br. 518 (januar 1920).

Sintetična historija identifikacije, 1920, štampano poslije njegove smrti. Inaugurativni govor prilikom predaje Muzeja Vučetić Fakultetu pravnih i socijalnih nauka Sveučilišta u La Plati 11. X 1924.

Argentinska daktiloskopija u progresu institucija, i izmišljene nagrade, koje mi se pripisuju.

5) Govor i neke odlomke iz literature o Vučetiću preveo je sa španjolskog Marko Trifunović, službenik Meksikanske ambasade u Beogradu i biti će uskoro objavljen u cjelini.